Ч. 102. Чернівцї, пятниця дня 9. (12.) мая 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИС для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Наші селяни за морем.

Вражіня з Канади о. Нестора Дмитрова.*)

(Дальше.)

З полудня вибрав ся я фірою до нашої кольонії, котра лежить над рікою Drifting і окрещена іменем Теребовля. До стациї зелїзницї Valley River 16 миль дороги. Рівнина розтягає сч наоколо. Лїси осикові понакидувані ґрупами по розлогих полях. Білі хатки виднїють здалека віддалені від себе о анґлїйску милю, а иноді і більше. Коло хат стайнї, збиті з осичини, виглядають, як пивницї на картофлї. Худоба і конї бродять по снїгах і водах і витягають з під снїгу, як рени на далекій північи, стебельця нескошеної трави. Куда оком глянеш, непроходимі простори пшеничної землї, котра просить ся сама під управу — сама мати-земля рада-би поживити своїх дїток, що покривджені, збіджені, пересичені наньскою ласкою в Галичинї з голоду млїють. Видно подекуди високу стерню торічної пшеницї, котрої стебла грубі, грубі, як буйного бадиля степового. Серед тяжких думок дібрав ся я до Valley River. Дальша дорога возом стала неможливою і через ріку, що лїтною порою ледви цюркотить, не можна було перебратись. Рада в раду, а вкінци таки не знайшлось иньшої ради, як пуститись піхотою по апостольски до нашої кольонії, котра була віддалена звідси ще 6 миль. По дорозї по другім боцї ріки подибав я фарму одного англика і наняв у него конї. Через три години волїк ся віз спровола лїсами і степами, відбиваючись о великі пеньки і підскакуючи о пів метра до гори при встрічи великої колоди дерева. Так заїхав я до хати одного молодого англика фармера, котрий сам один мешкав в низенькій хатчинї. Поза тою хатиною не було вже дороги. Возом годї було перебратись посеред хащовини. Знов не було иньшої ради, як піхотою пустити ся в дальшу дорогу. Сонце клонилось ік западови і холодними промінями осьвічувало великі верстви снїгу та потоки глубокої води, передираючись через густі віти лозини і відвічних трав. Більше як годину блукав ся я по лїсї, більше як годину бродив по снїгах і водах, більше як годину ходив по тих околицях, по котрих хиба нога мисливого Індиянина колись ступала. Почало вже темнїти. Мене пройняв страх. Той страх і ляк, що проймає чоловіка, одиницю, котра чує ся хробаком супроти тої непоборимої нїмої природи. Страх перед темною ночию посеред відвічних степів і лїсів. Менї страшно стало ночувати на тім зимнім снїгу, посеред неперериваної лїсової глуші. Я узброїв ся в послїдну енерґію і брив снїгом дальше. На щасте побачив я, а радше намацав дорогу і втїшений ішов уже дорогою без огляду на то, куди она мене запровадить. По півгодиннім маршу подибав я фарму, власність двох молодих шотляндцїв, котрі мешкали ту як два пустельники разом зі своїми кіньми і коровами. З цїлою готовостю запряг конї молодий чоловік і повільною ходою пустили ми ся в напрямі нашої кольонії.

Місяць стояв на небі ясний; тонесенька мрака покривала лїси і бори. Річка журчала тихесенько, конї спровола ступали, а мій веселий ґазда оповідав дивною анґельщиною свої пригоди житеві. Ми зближились вкінци до одної хатинки, конї стали і я урадовав ся, що вже раз я у цїли моєї подорожи. Хатинка зверху виглядає так: Троха отесані бельки осикові, то стіни хати поукладані в угли. Дах вкритий осиковими дошками, а на них покладено землї і гною. Висота хижи не виходить більше як $^1/_2$ метра. Маленький зелїзний коминок сторчить з даху, з котрого все курить ся, бо палива подостатком. В хатї горячо, кухня зелїзна анґлїйска червона від огню, на кухни варить ся стиранка з білої муки, без молока, без омасти, на чистій водї, бо корови ще нема. Коло кухнї стоїть наша ґаздиня убрана, як і в Галичинї, а около кухнї позасїдали дїти і чекають на стиранку, бо певно голодні. Постїль, стіл, лавка, на котрій сидить ґазда — от і цїла хата, цїлий добуток нашого хрестянина, що на зиму вибрав ся щастя шукати в Канадї. Нї! Се ще не цїлий его добуток. Під постелею кричать кури і голуби, тай красненький песик звиває ся по хатї. На дворі побіч хати стайня, а в стайни два воли, власність трох ґаздів — коло хати величезний за 70 дол. віз, котрий також причисляєсь до спільного маєтку трох фармерів. Я не довго забавляв ся в тій хижі. Казали менї, що чоловік, до котрого я мав заїхати, мешкає о півтора фарми дальше. Я пустив ся до того чоловіка — тай довго ще лазив по лїсї, бо велика то просторонь тої півтора фарми. Вкінци найшов я і хату того чоловіка. Прекрасне положене, особливо при осьвітленю місяця. Річка вє ся поміж береги лїсисті. За річкою хата трошка більша як перша, коло хати віз, що служив тим часом за комору, під возом знаряди кухонні, а один горщок прикритий „Свободою". Стайня також досить обширна — 2 корови, 2 телят, 2 воли, на дворі два плуги — початок ґаздівства. В хатї такий самий лад, як всюди. Я розгостив ся, висушив промоклі ноги і черевики і, побалакавши про се і те, заснув здорово. Рано в недїлю збудив мене когут, котрий завзято під постелею кричав. Нарід зібрав ся гурмою перед хатою. Майже цїла кольонїя, котра складає ся з 15 родин а з 78 осіб, залягла подвіре. Післанцї, вислані за моїми річами до Valley River, не вертали. Люди ворожили, що они вернуть на вечер. Я вибрав ся тимчасом оглядати фарму. Боже сьвятий! Чи міг наш чоловік коли сподївати ся, що его дїтий таке добро чекає? 113 морґів лїса! Осичина, лїщина маленька, подекуди мізерний дуб, рідко дуже соснина. Земля знаменита. Горошок дикий, дике жито і овес в хлопа. Земля чорна, пшенична від віків листєм на локот нагноєна. Корчунок лїса дуже легкий, бо коріне тримає ся на верхи. Випас худоби—коби тілько она була! Вода здорова, воздух дуже здоровий. В зимі правда мо-

*) Гляди число 97 „Буковини".

---

55)

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

В дорозї до дому Левіцкий дізнав ся від Заборовского, що за кілька днїв спроваджує ся разом з жінкою до Залїся. Мусїв у Новосїлках побути якийсь час, щоб довести до ладу заряд села по виїздї властительки до Залїся. Маня мішала ся в розмову, але говорила так спокійно, як би її на Левіцкім цїлком не залежало.

І ще раз, заким Заборовскі приїхали на певний осідок до Залїся, найшла Маня і Славко спосіб зійти ся. Знов таки, в дворі, при Кристиньскій.

Переглядали обоє ілюстровані журнали. Кристиньска сидїла якийсь час, а потім нагадала собі, що має роботу і вийшла.

— Диви ся, Маню: *Кедри на Ливанї.* Правда, чудовий образ!

Маня нахилила ся над образом: — І якась пара молода сидить ще під кедрами.

— А які гарні обоє! — замітив Славко. — Сидять собі любенько, а вітер з пустинї шевелить зеленим листєм відвічних кедрів; веселі пташки повторяють безконечну стару пісню пісень. Маню, ти знаєш ту Сомонову пісню?

— Не знаю! гарна?

— Прегарна. Скажу тобі один уступ; я его на память вивчив ся:

Ти прекрасна, подруго моя, ти прекрасна!

Як платок ґранатового яблочка таке твоє личко під буйним волосєм твоїм.

Як в голубки невиннії очи твої визирають зпід кучерів твоїх.

А твої буйні кучері, мов отара тих кіз, що вертають з гори галаадскої.

Як рожевая лента, такі твої губи, а мова твоя така люба!

Як обстрижені вівцї, що вийшли із купелї, такі твої зуби!

Ти прекрасна, моя ти подруго, уся і у тобі порока нема!

Гей! зі мною з Ливана, моя ти кохана, зі мною з Ливана ходи; вершини Амана, вершини Сенїра й Ермона, леговища львів, леопардові гори покинь і зі мною ходи!

Голос Славка тремтїв при тих словах давної піснї; він урвав і замовк...

— А далї? — спитала Маня тихесенько, не сьміючи поглянути на свого товариша.

— І далї звичайна пісня про любов. Чи ти знаєш, що тій піснї вже близько три тисячі лїт?

— Три тисячі лїт! — повторила дївчина здивовано.

— Ах! і давнїйше вміли любити — замітив Славко тужно. — Кромі кількох дивних порівнань, цїла пісня така, як би єї недавно зложив який залюблений поет. Як то гарно сказано дальше в тій піснї:

Ти взяла моє серце в полон, моя сестро, княгине моя; взяла моє серце в полон одним поглядом твоїх очий і намистом на шиї твоїй.

Сама патока капле із уст солоденьких твоїх, моя суджена! Мід з молоком під язиком твоїм, а одежа твоя запашна, наче запах з Ливану!

Ти мов сад ґранатовий з пахучими плодами; в нїм ростуть кипери, нарди, шафран і цинамон, алої і калмус і мірра пахуча.

Ти мов те жерело в огородї, колодязь живої води, що спливає з Ливана!

Пробудись, тихий вітре, з півночи! прилети, тихий вітре з полудня; на сад мій повій, нехай запах его розілле ся!...

— Чи не гарно?

рози сильні, дуже сильні і зима вже від падолиста починає ся, а кінчить ся з кінцем цьвітня, але наш чоловік каже: Як має бути зима --- найже буде, але най не паскудить так, як в Галичині. Наш чоловік спеки боїть ся, а не зими. Простори величезні — таж то 160 акрів, 113 морґів галицких доброї, дарової землї! До всего того потреба конечно гроша і розуму, бо інакше згине серед тих лїсів той, що приходить без цента тай в додатку ще й з дурним розумом.

Най нїхто не важить ся пускати без цента до Канади — най лишає ся в Галичинї, (або в Буковинї), бо там лекше бути жебраком, як ту. Там жебракови кавалок хлїба чорного подадуть, а ту нїхто нїчого даром не дасть, хиба за роботу заплатить, алеж тої роботи нїгде на фармах нема, хиба робота коло своєї фарми, а не можна на нїй робити, як не маєш волів, плуга — хоть з голоду гинь. Тай таки мусиш гинути. Щоби взяти ся за господарку і прожити час, нїм дочекаєш ся свого, треба конечно принести з собою вже на місце найменше 300 долярів (около 800 левів). Без того маленького капіталу чоловік або згине або буде вічним дїдоводом. Великий блуд зробили наші люди, що поприходили на зиму до Канади. Звісна прецї річ, що в зимі хлїба зпід снїгу не добудеш, гроші прожиєш через довгу і люту зиму, а на веснї останеш без цента, хоть в дуб головою товчи. — Наші люди, що осїли в кольонїї Теребовля, поприходили на зиму і в зимі, около рiздва. Найбільше людий прийшло з повітів Борщівского, Чортківского, Бучацкого і Теребовельского. На 15 родин застав я 5 волів 2 корови і 2 телят, а з тої суми 2 воли, 2 корови і 2 телят належить до одного чоловіка. Щож лишає ся для других? Оден віз і 3 воли. Треба ще і то запримітити, що наш чоловік спускає ся з цїлою резиґнациєю на волю Божу. Стане під хатою, підопре своїм лїнивим тїлом маленьку хижу і буде стояти так цїлий день, каже, що як Бог дасть, так буде. Глубока фільозофія — але Бог з неба не скине, як чоловік рук сам не приложить.

Вечером пізно вернули післанцї з моїми річами і я почав сповідати людий. На другий день рано падав снїг, отже не можна було на дворі відправити Служби Божої — треба було в хатї приготовити жертвенник. Маленька хатинка заповнила ся людьми по береги. При першім слові „Благословенно царство“ народ розплакав ся, як мала дитина. При проповіди я не міг сам здержати ся від слїз, згадавши ті причини, то лихолїте, котре вигнало нас за море, в снїги, лїси і бори, шукати лїпшої будучности для наших дїтий. По скінченій Службі Божій я окрестив малого канадийского Русина, а відтак наступила церемонїя посьвященя креста — свободи. На горбку над рікою поставили наші кольонїсти крест осиковий на памятку свободи 1896 року. В відповідній до торжества бесїдї я згадав про памятку свободи 1848 року, перейшов в коротцї історию нашого розвою народно-економічного аж до 1896 року і вдарив з притиском на сей рік послїдний, котрий з виходом нашим в Канаду став роком дїйсної нашої свободи, дїйсної еманципациї з неволї панів і правительства. — Крест се перший, перший руский крест в канадийских лїсах, на канадийскій земли.

Розпращавши ся з людьми виїхав я в дорогу до Douphin і по дорозї розбирав одну причину непорозуміня між нашими людьми на тїй маленькій руській кольонїї. Дві родини не хотїли сповідати ся, бо они кажуть: Поляки. Один навіть заявив, що єму польский ксьондз при від'їздї наказав остро, щоби перед руским сьвящеником не сповідав ся, хоть би мав 4 роки не сповідати ся. От шовінїзм польский! А деж розпорядженє папи що-до свободи сповіди і приниманя св. Тайн в котрім небудь обрядї в случаю конечної потреби? Розпорядженя властий нїчого не значать тогди, коли йде о польонїзацию. Спасеніє душі для польских ксьондзів байдужна річ, коли йде о спасеніє ойчизни. Наслухали ся наші люди витребеньків пустих за ойчизну і в Галичинї і навіть по дорозї до Канади в Антвепсі. А чому-ж польский сьвященник минувшого року сповідав і причащав наших людий в Winnipeg і говорив їм, що то все одно? — Нї! Такими дорогами не зайдете панове Поляки, до вашої цїли. Наш нарід уже прозрів і свою відрубність народну добре понимає. Люди латиньского обряду зі всхідної Галичини абсолютно не суть Поляками! Они говорять по руски, они молять ся по руски, бють поклони, хоть шепчуть тихо нїби польскі слова. Ваші корунки і шкаплери, котрими ви обложили наші жінки, зовсїм не зроблять їх Полькамн. Факт однак є, що нам латинство дуже а дуже набороздило. Аж ту за морем видно наглядно, як латиньский обряд причиняє ся до польонїзациї нашого народа. На щастє ту нема в тім взглядї найменшої обави. За кілька лїт і слїду не лишить ся із виливу польско-латиньского. Розуміє ся, що треба енерґічної опіки над нашим народом зі сторони его сьвідомої інтелїґенциї.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 20-го мая 1897.

Людвик Адольф Симигинович-Штавфе, про котрого смерть ми вчера доносили, родив ся 28. мая 1832 р. в Сучаві. Єго батько був Русином, а мати Нїмкиня. Учив ся в Чернівцях і у Відни, де на унїверситетї займав ся також публїцистикою і белетристикою. В той час оголосив богато своїх оповідань, новель, казок, критик. поезий і т. п. в ріжних віденьских часописях. В р. 1855 вернув на Буковину і ту від 1856—1859 в Чернівцях видавав Familienblätter. Відтак був професором в ґімназиї в Кронштадтї до 1871 р. Від 1875 р. до смерти був професором при учительских семинариях в Чернівцях. З его творів заслугують на увагу: Hymnen (1850 року), Album neuester Dichtungen (1852), Heimatgrüsse aus Niederösterreich (1855), der Klosterbau (1865), die Völkergruppen der Bukowina, Sagen aus der Bukowina. Das Prutthal in Galizien und in der Bukowina, Ethnographische Skizzen, і т. п. Для нас передовсїм важне его видане:

K l e i n r u s s i s c h e V o l k s l i e d e r. Metrisch übersetzt von L. A. Staufe-Sigiminowicz. Leipzig, Verlag von Otto Wigand 1888. Симигинович, що був уже тодї у нас звісним із своїх етноґрафічних і историчних споминок про Русинів у творі: Die Volksgruppen der Bukowina, подав в тїй новій своїй праци переклади наших коломийок, дум, думок і шумок, а в додатку переклад деяких лїричних і епічних поезий Данила Млаки. В передмові его подана коротенька характеристика руских народних пісень, не дуже вправдї основна, але написана з теплом. В перекладах більше зважав він на те, щоб дословно перекласти, як щоб задержати поезию первотвору. Переклад коломийок ще найлїпше єму повів ся, думок і шумок слабше. Возьмім н. пр. Не ходи, Грицю, на вечерницю:

Geh' nur nicht, Gregor, in Spinnestuben,
Hexen sind dort, die Manchen begruben.
Sie brennen das Stroh und kochen die Kräuter,
Auch dich, mein Gregor, schaffen sie weiter.

А послїдня строфка сеї піснї:

Er liebt ausser mir 'ne and're der Jungfrauen,
Ein Mädchen mit schwarzen Augeubrauen;
Er soll nicht mir, doch auch ihr nicht werden,
Nur mag er sich anessen mit roher Erden.

Шкода, що покійник не додав ще арий до тих наших пісень, в котрих іноді мельодия найбільше значить. Переклади поезий Данила Млаки вийшли без догани, хоч і тут сила перекладу — переважно в ритмі і римі.

Русини втратили в покійнім Семигиновичу сердечного приятеля, котрий нїколи не перечив свого руского походженя, належав до нашої Рускої Ради, інтересував ся живо рускими справами, а за те не був виноватий, що мати виховала его на Нїмця а обставини 50-их років ще більше его зґерманїзували. З руского роду вийшов „перший нїмецкий поет на Буковинї“, як его лексикони нїмецких поетів називали. Похо-

---

— Дуже, але порівнаня такі дивні! „Як обстрижені вівцї, що вийшли із купелї, такі твої зуби!“ Сьмішно навіть!

— Так, але Соломонови, коли сьпівав се своїй Суламитї тому три тисячі лїт, сьмішно не було. А се н. пр. вже цїлком по нашому: „Ти взяла моє серце в полон, моя сестро, княгине моя; ти взяла моє серце в полон одним поглядом твоїх очий і намистом на шиї твоїй!“

— Намиста я не маю! — замітила дївчина півжартом, але тужливий усьміх не щезав з рожевих уст єї.

— Але очи твої, як те небо...

— То ще мало... Ти-ж казав сам нераз, що того за мало.

— Але-ж і „сама патока капле із уст солоденьких твоїх, моя суджена“. Та... що я кажу? Не гнївай ся на мене, Маню. Я вже справдї сам не знаю, що говорю, а все через тебе...

Він перевертав, мов без думки, дальші картки журнала, а она вдивила ся крізь вікно в город і мовчала. Тихий смуток розлив ся по єї лици.

Коли в комнату вступила знов Кристиньска, застала їх у тїй невинній ситуациї. Але Маня, немов налякала ся чого, приступила до фортепяну і стала перебирати одною рукою по клявішах.

Розійшли ся того дня обоє в задумчивім настрою. Славко ще довго ходив по лїсї. Тут він шукав розради на свою журбу, яка тепер его з цїлої сили напала.

Що дїяти? Що з того всего вийде?— питав ся він сам себе і не находив відповіди. Третий рік уже почав ся, як скінчив духовну семинарию, а він ще нї сьвященик, нї взагалї чоловік з сякою-такою будучниною. Як довго се ще потягне ся?

XXIII.

І вже більше не мали Маня і Славко доброї нагоди зійти ся на розмову без сьвідків. Одно, що небавом настали слоти осїнні; а друге: в залїськім дворі була нова панї, друга жінка Заборовского, що взяла Маню в свою опіку і не спускала єї з очий. Вже й придумала для неї розривку, а іменно обіцяла післати єї на карнавал до Львова, щоб забавила ся. І так висидїла ся до два роки в Залїсю.

Славко дізнав ся о тім з листу Манї, що прислала его старим наймитом. Писала коротко:

„Пропали щасливі днї! Я жию тепер тілько споминами. Мама дуже занимає ся мною; висилає мене на карнавал, щоб я собі шукала жениха. І сама поїде на якийсь час до Львова. Будемо мешкати в тїтки. Як я без тебе буду там жити? Порадь менї, мій Славку!“

Славко не знав, що порадити і як.

Они писали до себе листи дуже часто — старий наймит мовчав як заклятий, бо дещо заробив притім — але в їх листах пробивала ся щораз виразнїйше безнадїйність.

У Левіцких настали знов гіркі часи: а іменно о. Василь хорував щораз тяжше. Мати і батько Славка щораз більше напирали на него, аби він рішав ся, що з собою чинити; нехай би вже і безженним висьвятив ся, але не тратив так дармо

рони его відбудуть ся завтра в пятницю о 3-ій родині пополудни.

На засіданю ради державної дня 18-го с. м. опозиция не допустила до розправ, невдоволена розділом протестів в леґітимацийній комісиї. Ставлено безнастанно реґулямінові внесеня, над котрими відбувало ся поіменне голосоване, а перед кождим голосованєм була 10-минутова перерва! Засіданє тревало 6 годин а обструкция прибрала неможливі розміри. За цілих шість годин годі було довести до того, щоби бесідник, котрому президент уділив голосу, міг зачати говорити. Посли опозицийні кричали, били кулаками о пульти а до посла Шуштерчіча накинули ся з криком: „Коби ту не парлямент, а то так би ми вас почастували, щоби вам зуби повилїтали“. Прізвища, як лотр, були дуже звичайними а мож було чути і грубші. Коли опозиция готовила ся поприносити собі обід до парляменту і дальше робити неспокій і коли рознесла ся чутка, що бесідник, котрий одержав голос, хоче з голосу зрезиґнувати, замкнено засіданє. Голосно говорили того дня то о розвязаню ради державної, то о знесеню конституциї. Чи одно або друге наступить, годї ще судити. На кождий случай в сих днях стане ся щось важне в подіях австрийского державного житя.

Рада громадска міста Чернівців постановила побудувати на Прутї межи обома мостами будки для купіли найдальше до дня 10-го червня.

На директора доменів при дирекциї буковиняского релїґійного фонду православного приходить бувший управитель дібр ґрафа Ледебура Ульман. Новий директор прибуде незадовго до Чернівців, бо як доносить одна тутешна ґазета, для него винайшли вже тут помешканє.

Стипендиями по 105 зр. річно наділив президент краю слухачів прав Льва Семаку і Михайла Догомилю та слухача фільозофії Теофіля Брендзана, членів акад. тов. „Союза“.

Одноока ворожка в Чернівцях не називає ся Мізер але Міздаль, як довідує ся тутешна Gazeta Polska. Ся ґазета помістила також наш опис визиску Гандзюкової а тепер доносить, що ся справа находить ся вже на судовій дорозї.

Трамвай в Чернівцях обіцюють нам ще перед кінцем сего місяця. Коби лиш дотримали обіцянки, бо недостаток комунїкациї дає ся дуже чути в містї.

Иньші топки соли хоче фабрикувати скарб державний. Бідні люди вже від давна купують топки частинами, на які їх розпиловують купцї. При тім очевидно зискує купець ту сіль, що відпаде від пилки на шкоду купуючого. А недавно тому довідали ся власти, що на Буковинї, особливо в Чернівцях істнує фабрикация малих топок, які роблять купцї з накришеної і розбитої соли. Ті топки продають людям по 4 кр., отже богато дорожше як скарб, бо після того коштував би 1 кіль. соли 30 кр. замість 11 кр. Дослїди властий виказали, що ся фабрикация не провадила ся для визиску народа, бо такі маленькі топки купували люди тілько раз в рік на Великдень на стіл до сьвяченого. Але все-ж таки ся фабрикация є надужитєм супротив державного монополю. Тому удав ся галицкий видїл краєвий до мінїстерства з просьбою, щоби оно позволило в галицких салїнах вирабляти сіль в цеголках, як се діє ся в альпейских салїнах. Кожда цеголка має два рівцї, що єї дїлять на чотири рівні части, і після них можна розломити єї легко і без кривди консумента на менчі частини нїж кільоґрам. Опріч того мають цеголки завивати ся зараз при фабрикациї в папір, а через те не буде сіль брукати ся в транспортї. Зі взгляду санїтарного буде така новість дуже пожадана.

Віспа ширить ся між дїтьми на передмістю черновецкім Калїчанцї. Міський фізикат поробив зарядженя, щоби здержати розріст хороби.

Твори Юрія Федьковича. Від давна заповіджене повне виданє творів Юрія Федьковича почало вже виходити. Сими днями вийшов перший випуск того виданя, котрого повний заголовок звучить: „Твори Юрія Федьковича. (Перше повне виданє). Том перший. Випуск I. Впорядкував др. Василь Щурат. Заходом редакциї „Буковини.“ Чернівці 1896. З друкарнї товариства „Рускої Ради.“ (Сторін 128 вісїмки). — Після роздїлу материялу перший том творів Юрія Федьковича має містити поезиї, а сей перший випуск обнимає поезиї Федьковича з років: 1859—1860 (стор. 5—13), дальше з 1861 (стор. 15—91) і частину поезий з року 1862-го (від сторони 93 до кінця випуску). Виданє старанне та гарне. „Здаєть ся нам, каже Дѣло — не потребуємо богато слів тратити на припорученє землякам сего виданя одного з визначнїйших поетів наших. Справдї — виданє се повинно знайти щирий привіт в кождій рускій хатї.“ Ми вже розіслали сей випуск цілорічним передплатникам нашої ґазети з минувшого року.

Жертва. Вдова по бл. п. Артемію Чунтуляку, бувшім директорі почти в Чернівцях жертвувала для памяти свого мужа-небіщика 200 корон для убогих вдовиць християньских міста Чернівців.

Справу примусової асекурациї правительство опрацювало вже на стілько, що незадовго она має прийти яко проєкт правительства під обради ради державної. Проєкт буде жадати примусового обезпеченя нерухомостий, однак не монополю державного на заведенє асекурациї. Де будинок має бути обезпечений, се буде полишене воли властителя, але він буде зобовязаний обезпечувати цїлу вартість будови дому з виїмком фундаментів і пивничних стїн. В тїй цїли треба буде перевести оцїнку всїх будинків. Доносять також, що правительство видасть приписи, після яких повинні бути стилїзовані асекурацийні контракти, щоби запобігти евентуальним непорозуміням. Та здає ся, що правительство поставить і принципи, на основі котрих належить переводити контракти. Також імовірно установить максимальні тарифи що-до обезпеченя поодиноких родів будинків і в поодиноких місцевостях та й постарає ся о заснованє асекурацийної полїциї. Краєвим соймам буде дане право основувати асекурацийні інституциї на основах взаїмности. Такі институциї занимались би обезпечуванєм тих будинків, котрих властителї не схотїли би обезпечувати добровільно. Правительство має рівно-ж постарати ся о відповідну реасекурацию таких інституций.

Коронований доктор. Віденьский унїверситет іменував шведского короля Оскара своїм почетним доктором фільозофічного факультету.

Новий „Народний театр“ повстав в Галичинї під дирекцию Костя Підвисоцкого а зарядом Е. Новіцкого і оголосив свій перший виступ в Теребовли.

Населенє Росиї. Росийский „Правительственний Вѣстник“ доносить, що загальний спис населеня в росийскій державі виказав жителїв: в 50 внутрішних ґуберніях 94,188.750, в Конґресівцї 9,442.590, в Фінляндиї 2,527.801, на Кавказї 9,723.553 і на Сибирі 5,731.732; загалом є в цїлій росийскій державі 129,211.113 жителїв.

Жиди судиями. На оногдашнім засїданю ради державної черновецкі посли Давид Тітінґер і др. Бено Штравхер поставили інтерпеляцию до правительства, чому поминають судових практикантів жидів при іменоваию на авскультантів. Що відповість правительство, годї відгадати, але що скаже др. Люеґер і антісеміти, се знає чей всякий...

Телєґрами „Буковини“.

З дня 20-го мая 1897 року.

Відень. Цїсар потвердив перенесенє в стан супочинку директора доменів буковиньского релїґійного фонду православного Йосифа Віслоцкого і наділив его при тім титулом і характером радника двору. Заразом іменував цїсар бувшого директора дібр ґрафа Турн-Вальсасіна (шваґра ґрафа Ледебура) Ульмана на те місце з платнею шестої ранги.

Кольонїя. Війсковий поїзд з 1000 резервістами, що був призначений до Мецу, вискочив із шин на шляху між Гілєсгайм а Ґерольштайн. 28 людий погибло, богато ранених.

Царгород. Порта повідомила офіцияльно заступників европейских держав, що дня 17. с. м. турецкі війска заняли Домокос після невеликого опору зі сторони Греків та що після послїдних кровавих битв в Епірі нема вже жадних грецких війск на турецкій териториї.

Атени. Спокій оружний в Епірі установлений на підставі окупацийних становиск як перед війною.

лїта. Коли-б, не дай Боже, батько помер, міг би зараз стати адмінїстратором Залїся; не потребували би хоч рушати ся з дому, в котрім тілько лїт прожили; могли би при нім остати ся. А так що буде?

Нїхто сего так виразно Славкови не говорив, але він розумів положенє родини дуже добре. Коли би батько помер, остались би по нім: бабуся, вдова, чотири доньки: Наталка, Марися, Клявдзя і Владзя (Ґенка не рахуючи, бо той уже не пропаде на теольоґії) — шестеро душ без забезпеченої будучности. Нехай би Горошиньский взяв до себе навіть двоє душ, хоч се було би єму незвичайно трудно), то таки остане ся ще четверо, котрими нїхто иньший не буде міг опікувати ся, лише Славко. Се єго жде — він то розумів добре.

Коли-б можна оженити ся з Манею, то певна річ: добробит родини піднїс би ся значно, не треба би лякати ся чорної години. Але се не може бути... Се просто було самодурство зі сторони Славка і Манї (так думав він собі); коли-б Маня і не знати як благала родичів, то таки повірити годї, щоб єї послухали. Особливо тепер, коли Заборовскі справдї маючі люди; коли баронова увійшла в дім. Що з того, що Маня такі гарні листи пише; они певно і щирі — Славко в се вірить; але конець сеї історії таки їх обоїх не вдоволить. А той конець от-от уже й надійде; треба рішати ся, годї дурити ся.

Він написав такий лист до Манї; писав спокійно і поважно о своїх гірких обставинах і закінчив лист радою, щоб ним собі голови не морочила; він для неї не пара. Щасливих хвиль, прожиток з нею, не забуде; він за них і вдячний; рад дуже з того, що пізнав женщину, гідну справдї любови, — але на то не згодить ся, щоб ставав їй в дорозї житя перешкодою; красше забути себе посполу.

(*Дальше буде*).

„Днїстер“
товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просьвіти“ Ринок 10.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Днїстер розпочав пятий рік своєї дїяльности. Фонди „Днїстра“ після заключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х лїтах виплатив „Днїстер“ 1176 відшкодовань в сумі **309.147 зр. 69 кр.**

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

„РУСКА БЕСЇДА“
в Чернівцях
має на складі отсї свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“
для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“
сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“
з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток для чемних діточок.“
32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“
Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Біблїотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

Хто хоче мати
добру і дешеву
МАШИНУ до ШИТЯ,
най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цїлий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

З поважанєм
В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелїзньчій (Banhofstrasse) ч. 26.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ
повинна находити ся
Народописна карта
українсько-руского народу,
зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

☛ Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10. ☚

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарнї „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“
в Чернівцях.

Перша на Буковинї
РУСКА ДРУКАРНЯ
☛ в Народнім Домі ☚
при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і нїмецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Із Найвисшого приказу
Єго цїс. і кор. Апостольского Величества
устроює ц. к. дирекция льотерийних доходів
XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРИЮ,
з котрої чистий дохід присьвятить ся
ЦИВІЛЬНИМ ЦЇЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ
сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на
☛ „РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“ ☚
в Чернівцях.

Ся льотерия обнимає 7816 виграних в готівці,
подїлених на
148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слїдуючими
в загальній скількости
165.000 корон в золоті та **100.950** зр. риньских а. в.

Тягненє послїдує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть 2 зл. риньских а. в.

☛ Льоси продає і адмінїстрация „Буковини.“ ☚

Льоси можна купити і в ц. к. льотерийних урядах, у всїх льотерийних коллєктурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеґрафічних, в конторах виміни, в урядах стаций желїзничих і др.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.